

Adolygiad o Bartneriaethau Strategol

DIBEN

1. Nodi Adroddiad Terfynol yr Adolygiad o Bartneriaethau Strategol.

CEFNDIR

2. Mae cymhlethdod y dirwedd partneriaethau yn fater sy'n cael ei godi'n aml, ac sy'n cael sylw cyson mewn adolygiadau annibynnol o'r dirwedd gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru, gan gynnwys Adolygiad Williams. Mae llawer o bartneriaid yn y gwasanaethau cyhoeddus a'r trydydd sector yn aelodau o nifer o bartneriaethau sy'n ymdrin ag amrywiaeth o faterion, blaenoriaethau a themâu.
3. Ym mis Ebrill 2019, cytunodd Llywodraeth Cymru a CLILC i gynnal adolygiad o bartneriaethau strategol, gan adrodd i Gyngor Partneriaeth Cymru. Cynhaliwyd yr adolygiad fel ymarfer ar y cyd, ac yn nes ymlaen ymunodd Conffederasiwn GIG Cymru â'r tîm adolygu.
4. Cynhaliwyd yr adolygiad fel darn o waith gorchwyl a gorffen cymesur ac ymarferol, a oedd yn adeiladu ar dystiolaeth ac adolygiadau a oedd yn bodoli eisoes, gan ystyried barn arweinwyr gwasanaethau cyhoeddus. Y nod oedd nodi'r camau gweithredu y gallai'r grwpiau perthnasol neu Lywodraeth Cymru eu cymryd ar unwaith i ad-drefnu partneriaethau a gwneud yn siŵr eu bod wedi eu halinio'n well; gan nodi hefyd a fyddai angen gwneud newidiadau deddfwriaethol ai peidio, ac os felly, lle y byddai angen cyflwyno newidiadau o'r fath.
5. Ym mis Mehefin 2019, anfonwyd llythyr at arweinwyr gwasanaethau cyhoeddus a chadeiryddion partneriaethau yn gofyn iddynt roi eu sylwadau cychwynnol ynghylch gweithio mewn partneriaeth yng Nghymru. Daeth eu hymatebion i law dros yr haf.
6. Rhoddwyd adroddiad interim i'r Cyngor Partneriaeth ym mis Hydref 2019, a oedd yn nodi'r prif faterion a godwyd drwy'r cais am dystiolaeth, gan gytuno y dylid cwblhau ail gyfnod o waith maes er mwyn ymchwilio ymhellach i'r materion hynny cyn gwneud argymhellion.

YR WYBODAETH DDIWEDDARAF

7. Mae'r gwaith maes ychwanegol hwn bellach wedi cael ei gwblhau. Cynhaliwyd trafodaethau gyda nifer o sefydliadau cenedlaethol, aelodau etholedig, a grwpiau proffesiynol; a chynhaliwyd 16 o gyfweiliadau manwl gydag amrywiaeth o randdeiliaid.
8. Cafodd hyn ei dynnu ynghyd mewn adroddiad terfynol (sydd wedi ei atodi), sy'n nodi casgliadau'r adolygiad, gan wneud nifer o argymhellion ynglŷn â sut y gellid ad-drefnu a symleiddio'r dirwedd partneriaeth strategol.

9. Cafodd y casgliadau cychwynnol eu hystyried gan yr Is-grŵp Llywodraeth Leol ar 11 Mawrth. Y bwriad wedyn oedd trafod y casgliadau yng nghyfarfod Cyngor Partneriaeth Cymru ar 25 Mawrth, ond cafodd y cyfarfod hwnnw ei ganslo.

ARGYMHELLION

10. Mae'r argymhellion wedi'u grwpio dan bedair thema allweddol a ddaeth i'r amlwg yn ystod yr adolygiad. Lle nad yw'r perchennog yn cael ei enwi, mae'r tîm adolygu yn credu bod angen ymdrech ar y cyd i gyflawni'r canlyniadau allweddol o resymoli a symleiddio'r sefyllfa bartneriaeth.

Thema A: Egluro sefyllfa'r bartneriaeth strategol

Mae'n bwysig ystyried sefyllfa'r bartneriaeth strategol bresennol pryd bynnag y mae gofynion newydd i wasanaethau cyhoeddus weithio mewn partneriaethau yn dod i'r amlwg - er mwyn sicrhau nad oes unrhyw gymhlethdod diangen, neu ddyblygu gweithgarwch, yn cael ei ychwanegu.

Argymhelliad 1. Ni ddylid sefydlu na gofyn am unrhyw bartneriaethau newydd heb gyfeirio at y sefyllfa bresennol nac ystyried a all partneriaeth sy'n bodoli eisoes sicrhau'r canlyniad gofynnol.

Argymhelliad 2. Ni ddylid rhoi unrhyw swyddogaethau newydd i bartneriaethau sydd eisoes yn bodoli heb ystyried pa rwymedigaethau y gellir eu hadolygu neu eu dileu neu pa adnoddau ychwanegol y gallai fod eu hangen.

Argymhelliad 3. Mae Llywodraeth Cymru yn ystyried a all adrannau leihau'r trefniadau partneriaeth a sefydlwyd i weinyddu rhaglenni grant penodol.

Thema B: Defnyddio hyblygrwydd i ddarparu atebion lleol i gysoni partneriaethau

Mae'r adolygiad wedi dangos drwy gydol y broses nad oes consensws ar y ffordd orau o resymoli partneriaethau. Yn wir, prin oedd y farn gyson. Ymddengys mai'r ateb gorau yw'r hyn sy'n gweithio orau mewn rhanbarth penodol ar sail blaenoriaethau lleol a chysylltiadau sy'n bodoli eisoes. Byddai ateb deddfwriaethol i resymoli partneriaethau yn ystod y cam hwn yn anghymesur ac ni fyddai'n cael fawr ddim effaith gan mai ychydig o'r partneriaethau sydd â sail statudol ond dylai pob partner roi blaenoriaeth i ddod o hyd i'w atebion ei hun.

Argymhelliad 4. Dylai Llywodraeth Cymru ysgrifennu at Gadeiryddion pob partneriaeth i egluro a chadarnhau bod hyblygrwydd i bartneriaethau adolygu eu trefniadau a'u haliniad eu hunain fel y bo'n briodol – o ran polisi a daearyddiaeth

Argymhelliad 5. Dylai pob partneriaeth strategol mewn ardal geisio chwarae rhan weithredol er mwyn sicrhau ei bod yn cael ei chysoni'n nes fel bod llai o

bartneriaethau. Mae gan y partneriaethau strategol amlbwrpas (fel BGCau a BPRhau) rôl arweiniol naturiol wrth gychwyn hyn.

Argymhelliad 6. Dylai Llywodraeth Cymru gynnig ffordd fwy hwylus i bartneriaethau adolygu sut maent yn cyd-fynd â'u patrymau.

Argymhelliad 7. Llywodraeth Cymru i archwilio a chyfleu'r ffordd orau o ddosbarthu arian ar draws partneriaethau strategol lle y gallai fod yn synhwyrol gwneud hynny ac ystyried gallu partneriaid i gefnogi'r partneriaethau hyn.

Argymhelliad 8. Dylai pob partneriaeth strategol ymrwymo i ddatblygu diwylliannau cydweithredol ar draws y sefydliadau cyfansoddol, a buddsoddi ynddynt.

Thema C: Nodi gwaith ac effaith partneriaethau yn glir

Mae gan ddinasyddion a'r rhai sydd â chyfrifoldeb i gynrychioli dinasyddion a chraffu ar waith gwasanaethau cyhoeddus hawl i ddeall sut y mae gwasanaethau cyhoeddus ac unrhyw bartneriaethau yn eu gwasanaethu.

Argymhelliad 9. Dylai pob partneriaeth strategol gyhoeddi gwybodaeth sylfaenol, hawdd cael gafael arni, ar-lein, a fydd yn amlinellu'r cylch gorchwyl, gweledigaeth, aelodaeth, adrodd ar ganlyniadau/cynnydd a sut y gall dinasyddion neu gymunedau gymryd rhan.

Thema D: Adolygiad Cymesur Cyfnodol

Dylai partneriaethau gymryd rôl arweiniol wrth ddod o hyd i'w hatebion eu hunain, gan gynnig cymorth a hyfforddiant i gefnogi newidiadau. Mae'r rhan fwyaf o bartneriaethau yn adrodd ar gyflawni amcanion neu ganlyniadau, mae llawer ohonynt yn llunio adroddiadau blynyddol, ac mae llawer ohonynt eisoes yn adolygu perthnasedd eu trefniadau llywodraethu'n barhaus.

Mae'r Cyngor Partneriaeth, gyda chynrychiolwyr o wasanaethau cyhoeddus sy'n cydweithio drwy ystod o bartneriaethau, mewn sefyllfa dda i gyfeirio materion sy'n peri pryder gan bartneriaethau lleol neu ranbarthol at sylw Gweinidogion Cymru.

Argymhelliad 10. Fel rhan o'r cylch arferol o adolygu ac adrodd, dylai pob partneriaeth strategol geisio ymgorffori adolygiadau cyfnodol o'u cylch gorchwyl, eu trefniadau llywodraethu, eu haelodaeth a'u haliniad â grwpiau neu bartneriaethau eraill.

Argymhelliad 11. Y Cyngor Partneriaeth i adolygu'r sefyllfa bartneriaeth o bryd i'w gilydd i ystyried a oes angen newid un o bolisïau neu ddeddfwriaethau Llywodraeth Cymru.

11. Bydd adroddiad terfynol yr adolygiad yn cael ei rannu â'r prif randdeiliaid (gan gynnwys y rheini a gyflwynodd tystiolaeth/neu a gafodd eu cyfweld) er eu gwybodaeth.
12. Bellach, bydd y ffocws yn troi at symud ymlaen â'r camau gweithredu sydd wedi eu hargymell, gan weithio'n agos gyda'r partneriaethau strategol a nodwyd drwy gynnal yr adolygiad. Bydd yn bosib darparu gwybodaeth bellach am hynt y gwaith mewn cyfarfod o Gyngor Partneriaeth Cymru yn y dyfodol.